

ВИСНОВОК

творчого керівника, заслуженого працівника культури України,

в.о. професора кафедри хорового диригування

Національної музичної академії України

ВЕЛИЧКО НЕЛІ АНАТОЛІЇВНИ

та наукового консультанта, заслуженого діяча мистецтв України,

доктора філософії, професора, академіка

ТИМОШЕНКА МАКСИМА ОЛЕГОВИЧА

про творчий мистецький проєкт та його наукове обґрунтування

аспірантки творчої аспірантури кафедри хорового диригування

Національної музичної академії України

ЄРМОЛЕНКО АНАСТАСІЇ ОЛЕКСАНДРІВНИ

«ХОРОВА ТВОРЧІСТЬ КОМПОЗИТОРІВ ДОНЕЧЧИНИ

КІНЦЯ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТЬ:

ТРАДИЦІЯ ТА ВИКОНАВСЬКА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ»

поданий до захисту на здобуття ступеня доктора мистецтва

за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво»

У процесі роботи над творчим мистецьким проєктом «Хорова творчість композиторів Донецької області кінця ХХ – початку ХХІ століть: традиція та виконавська інтерпретація» на здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» аспірантка Анастасія Олександрівна Єрмоленко продемонструвала високий рівень професійної підготовки, відповідальність, наполегливість та сформоване творче мислення. У процесі роботи над проєктом вона виявила здатність самостійно визначати перспективні напрями наукового пошуку, системно опрацьовувати значний обсяг музикознавчого матеріалу та

органічно поєднувати дослідницьку і виконавську складові. Важливими професійними якостями А. Єрмоленко є ґрунтовна диригентська підготовка, уважне ставлення до авторського тексту, здатність до самостійного формування виконавської концепції та прагнення до поглибленого осмислення хорової музики.

Виконавський досвід Анастасії Єрмоленко безпосередньо пов'язаний із тематикою обраного творчого мистецького проєкту. Її професійне становлення як хорової диригентки, участь у національних та міжнародних конкурсах, робота з хоровими колективами та систематичне звернення до сучасного українського хорового репертуару сформували ґрунтовну виконавську базу для реалізації поставлених у проєкті завдань. Особливого значення набуває її зацікавлення музикою українських композиторів, зокрема творчістю митців, чий доробок досі недостатньо представлений у сучасному виконавському та науковому просторі.

Вибір тематики творчого мистецького проєкту А. Єрмоленко закономірно зумовлений її виконавськими та науковими пріоритетами. Звернення до хорової творчості композиторів Донеччини кінця ХХ – початку ХХІ століть є актуальним з огляду на необхідність збереження та наукового осмислення мистецької спадщини регіону, а також введення її до ширшого контексту української музичної культури. Особливої ваги ця проблематика набуває в сучасних історико-культурних умовах, коли питання культурної пам'яті, регіональної ідентичності та збереження української мистецької спадщини набувають особливого суспільного значення.

У науковому обґрунтуванні творчого мистецького проєкту авторка здійснила комплексне дослідження хорової творчості композиторів Донеччини крізь призму історико-культурного розвитку регіону та специфіки формування його музичного, зокрема композиторського,

середовища. Важливим результатом роботи стало визначення взаємозв'язку регіональних культурних процесів із загальноукраїнськими тенденціями розвитку хорового мистецтва кінця XX – початку XXI століть. Особливу увагу приділено взаємодії фольклорної та духовної традицій, що виявилися важливими чинниками формування образно-тематичної та жанрово-стильової своєрідності досліджуваного доробку.

Дослідницька складова творчого мистецького проєкту А. Єрмоленко відповідає вимогам до науково-творчої роботи такого жанру. У роботі послідовно розкрито історико-культурні передумови формування хорової традиції Донеччини, охарактеризовано стан наукового опрацювання проблематики, визначено основні жанрово-стильові та образно-тематичні тенденції хорової творчості композиторів регіону. Водночас значну увагу приділено саме виконавському аспекту, що є принципово важливим для реалізації творчого мистецького проєкту.

У першому розділі наукового обґрунтування розглянуто історико-культурні передумови становлення музичного середовища Донеччини, окреслено основні етапи розвитку хорового мистецтва регіону та простежено його зв'язок із загальноукраїнськими культурними процесами. Висвітлено питання формування духовної та фольклорної традицій, розвитку професійного музичного середовища, а також визначено роль окремих композиторів і виконавських колективів у становленні регіональної хорової культури.

У другому розділі увагу зосереджено на жанрово-стильовому та образно-тематичному аналізі хорових творів композиторів Донеччини, а також на питаннях їх виконавської інтерпретації. Особливого значення набуває дослідження хорової поеми Олексія Скрипника «За горами сонце палає», жанрова специфіка якої розглядається у взаємозв'язку з особливостями музичної драматургії, образної сфери та виконавських

завдань. Окрему увагу приділено хоровій симфонії-перформансу Євгена Петриченка «Осяяні чорним сонцем», у якій регіональний культурний контекст набуває особливого символічного та драматургічного втілення. Аналіз цих та інших творів дав змогу виявити характерні для досліджуваного доробку способи переосмислення фольклорних і духовних джерел та простежити їх трансформацію в сучасній композиторській мові.

Важливим результатом проведеного дослідження є висновок про вагому роль неофольклорного та неосакрального векторів у формуванні художньої концепції хорової творчості композиторів Донеччини кінця XX – початку XXI століть. Їх прояви виявляються не лише у зверненні до конкретних фольклорних чи духовних джерел, а й у характері їх переосмислення, сучасній організації музичного матеріалу, образності, жанровій трансформації та засобах виконавського втілення.

Наукове обґрунтування творчого мистецького проєкту виконано на високому професійному рівні. Авторка продемонструвала здатність працювати з різними типами джерел, систематизувати значний за обсягом матеріал, формулювати самостійні наукові положення та аргументовано пов'язувати результати дослідження з практикою хорового виконавства. Особливої уваги заслуговує органічне поєднання теоретичного аналізу з практичним досвідом диригента, завдяки чому виконавська інтерпретація розглядається не як окремий етап роботи над твором, а як невід'ємна складова його художнього осмислення.

Практична цінність здійсненого дослідження полягає у можливості використання його результатів у концертно-виконавській практиці, зокрема під час підготовки та інтерпретації сучасної української хорової музики, а також у навчальному процесі закладів мистецької освіти. Запропоновані в роботі виконавські принципи можуть бути використані диригентами та хоровими колективами у подальшій роботі над творами композиторів

Донеччини та ширше — сучасною українською хоровою музикою. Здійснене дослідження також створює підґрунтя для подальшого вивчення регіональних явищ української музичної культури та осмислення їх у контексті національної хорової традиції.

Творча складова проєкту знайшла практичне втілення у концертній програмі «Хорова музика Донеччини», представлений 2 березня 2026 року у Залі імені академіка О. С. Тимошенка Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. У межах концертної частини було здійснено виконавське представлення хорової творчості композиторів Донеччини, що дало можливість практично реалізувати основні положення наукового обґрунтування. Виконавська концепція проєкту передбачала не лише відтворення нотного тексту, а й актуалізацію закладених у творах образно-сміслових, жанрових, стильових та темброво-інтонаційних характеристик.

Підготовка концертної програми засвідчила високий рівень диригентської майстерності А. Єрмоленко, її здатність працювати над різностильовим хоровим матеріалом, враховувати специфіку композиторської мови та знаходити відповідні засоби її сценічного втілення. Особливу увагу у виконавській роботі приділено деталям музичної тканини, тембровим співвідношенням, артикуляційним і динамічним нюансам, паузам, характеру звуковидобування та іншим засобам, що формують цілісність художнього образу. Таким чином, творча частина проєкту стала практичним продовженням наукового дослідження та підтвердила його виконавську спрямованість.

У межах наукової діяльності результати дослідження були представлені у наукових публікаціях та апробовані на науково-практичних конференціях. Зокрема, 7 листопада 2025 року опубліковано статтю «Культурні символи Донеччини у хоровій симфонії-перформансі Євгена

Петриченка “Осяяні чорним сонцем”» у випуску № 143 Наукового вісника Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Окремим напрямом наукової роботи стало дослідження жанрової специфіки хорового твору Олексія Скрипника «За горами сонце палає», результати якого представлені у відповідній науковій публікації.

Апробація результатів дослідження здійснювалася в процесі наукової та виконавської діяльності авторки. Представлення окремих положень роботи на науково-практичних конференціях, їх обговорення у професійному середовищі та практична перевірка у процесі підготовки концертної програми засвідчили належний рівень опрацювання заявленої проблематики та послідовність реалізації наукової концепції творчого мистецького проєкту.

Анастасія Єрмоленко у повному обсязі виконала індивідуальний навчальний план щодо творчої, наукової та освітньої складових освітньо-творчої програми за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво». У процесі підготовки творчого мистецького проєкту вона продемонструвала сформовані навички самостійної наукової роботи, високий рівень професійної компетентності та готовність до подальшої творчої й дослідницької діяльності.

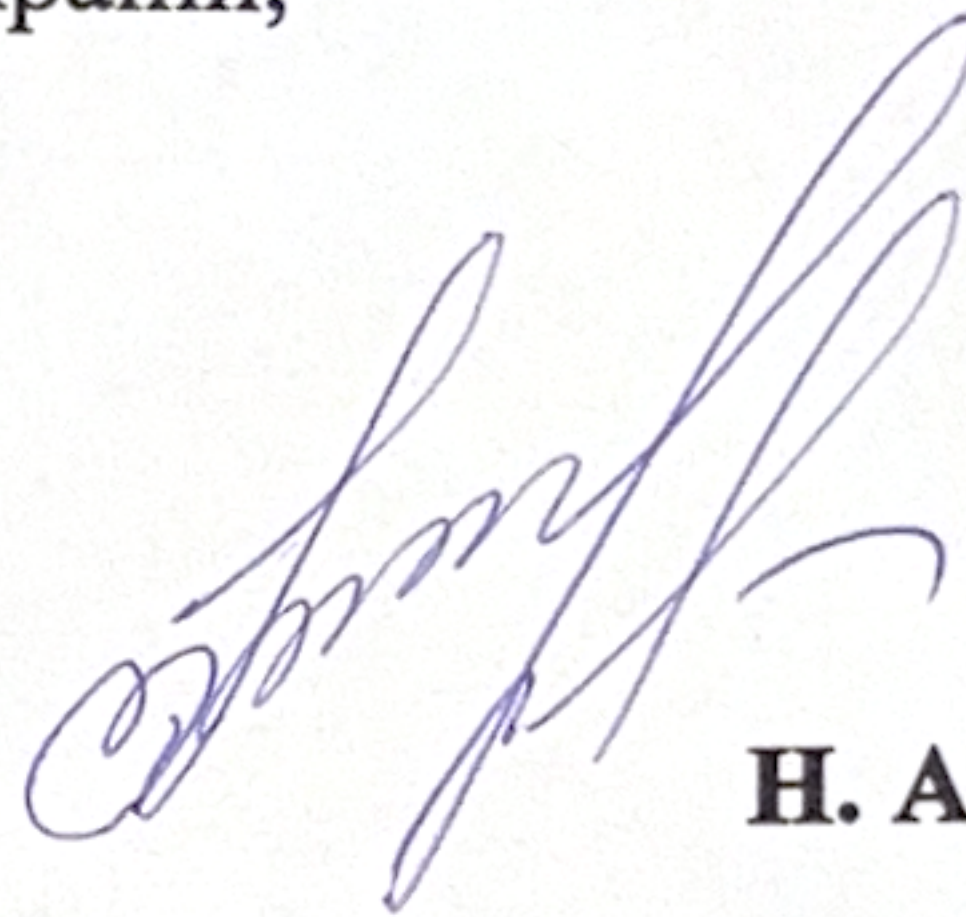
Отже, враховуючи актуальність теми, наукову новизну, практичну цінність та високий професійний рівень реалізації творчої і наукової складових, вважаємо, що творчий мистецький проєкт «Хорова творчість композиторів Донеччини кінця XX – початку XXI століть: традиція та виконавська інтерпретація» Анастасії Олександрівни Єрмоленко є завершеною науково-творчою роботою, в якій органічно поєднано дослідницький та виконавський компоненти. Наукове обґрунтування проєкту

відповідає встановленим вимогам до кваліфікаційних робіт на здобуття ступеня доктора мистецтва, а його творча складова засвідчує високий рівень професійної диригентської майстерності авторки.

Творчий мистецький проєкт Анастасії Олександрівни Єрмоленко відповідає вимогам МОН України та може бути рекомендований до захисту в спеціалізованій разовій раді на присудження ступеня доктора мистецтва за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво».

Творчий керівник

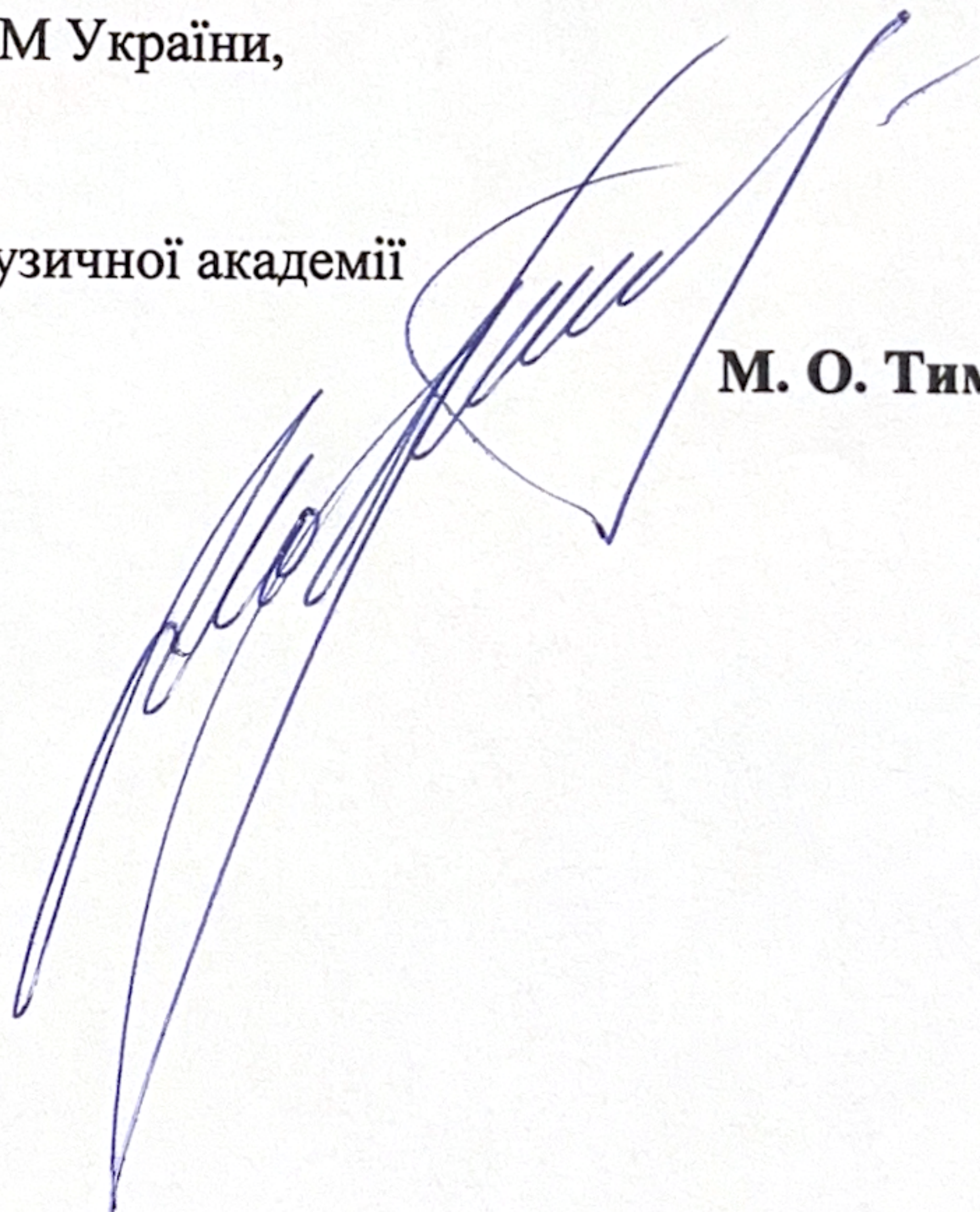
Заслужений працівник культури України,
в.о. професора кафедри
хорового диригування
Національної музичної академії
України

Н. А. Величко

Науковий консультант

Заслужений діяч мистецтв України,
член-кореспондент НАМ України,
доктор філософії,
Ректор Національної музичної академії
України, професор

М. О. Тимошенко

